

Tunisko a Evropská unie: pevné a spolehlivé partnerství orientované na budoucnost

Rok 2010 je již od svého počátku ve vztazích mezi Tuniskem a Evropskou unií rokem novinek. Přijetím nového orientačního programu Unie vyčlenila na finanční spolupráci s Tuniskem v období 2011–2013 rozpočet ve výši 240 milionů EUR. Jelikož platnost akčního plánu dohodnutého v roce 2005 v letošním roce skončí, předložilo Tunisko v březnu návrh, jehož cílem je získat ve vztahu s EU „výsadní postavení“: jednáními bychom se měli zabývat po zbytek roku a doufáme, že dospějeme k posílené politické spolupráci a k větší podpoře EU pro priority reform, které si Tunisko vytyčí.

Evropská unie samotná se rovněž nachází v období změn. Díky vstupu Lisabonské smlouvy v platnost v prosinci 2009 má nyní Evropská unie vysokou představitelku pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, paní Catherine Ashtonovou. Ta je zároveň místopředsdkyní nové Evropské komise, která se své funkce ujala před necelými dvěma měsíci. Dvojitá úloha paní Ashtonové umožní posílit soudržnost vnější činnosti EU. Tato zlepšení by měla být zvláště patrná v sousedství Evropské unie, a to díky rozhodnutí předsedy Komise Manuela Barrossy jmenovat vůbec prvního komisaře pro rozšíření a evropskou politiku sousedství.

Jakožto komisař pověřený tímto portfoliem jsem odhodlán nadále pracovat na prohlubování vztahů mezi Tuniskem a Evropskou unií, které jsou již nyní dosti pevné. Tunisko se nepochybně nachází ve výhodné pozici díky tomu, čeho dosáhlo v oblasti hospodářské a sociální, a také díky své vynikající spolupráci s partnery na mezinárodní úrovni. Obecněji jsem přesvědčen, že potenciál vztahů mezi zeměmi Maghrebu a Evropskou unií není ještě zcela využit. Dobrá úroveň stability, jíž se tento region těší, nám musí umožnit vytyčení ambicióznějších cílů ve středně i dlouhodobém horizontu, a to jak v našich dvoustranných vztazích, tak v rámci regionální spolupráce. Chtěl bych dodat, že jsem si přál, aby se má první pracovní návštěvu uskutečnila v jedné ze zemí Maghrebu.

Dobrá stav vztahů mezi Tuniskem a EU dokládají některá klíčová čísla: v letech 1995–2009 reformy a modernizaci v Tunisku podpořilo zhruba 1,7 miliard EUR a 2,8 miliard EUR v podobě úvěrů Evropské investiční banky. Do EU směřuje 72 % tuniského vývozu a 68 % tuniského dovozu pochází z EU. Zastoupení evropských podniků, které investovaly v Tunisku, je mimořádně silné.

Na základě tohoto vysoce příznivého zjištění je užitečné se ptát, co může EU podle svého názoru Tunisku nabídnout a co ze strany svého tuniského protějšku očekává. Komise je připravena zapojit se do prohloubené diskuze, jež má určit cíle, které budou plně sdíleny a které připraví cestu k „výsadnímu postavení“ v rámci evropské politiky sousedství. Navrhujeme vycházet z výsledků, jež přineslo uskutečňování současného akčního plánu, z tuniských návrhů a z analýzy, kterou na základě tuniských návrhů provede EU. Spolupráce s EU bude samozřejmě pokračovat souběžně s tuniskými reformami.

Je jasné, že samotný pojem „výsadního postavení“ s sebou nese vyšší ambice, pokud jde o stanovování společných cílů. Tuto úroveň ambic je třeba uplatňovat ve všech oblastech:

v politických vztazích, hospodářském rozvoji, obchodu a investicích, v sociálních reformách, ve spolupráci v oblasti spravedlnosti a svobody a v odvětvové spolupráci v hospodářství, energetice a dalších. Tento vysoký stupeň ambic se však musí odrážet také v oblasti lidských práv a právního státu. Ve srovnání s jinými středomořskými partnery se Tunisko ve většině těchto oblastí nachází na velmi vysoké úrovni. Nicméně jsou i oblasti, kde je pokrok určitě ještě možný a nezbytný. Jde o to postupovat jednotně ve všech odvětvích, jelikož společnost natolik vzdělaná a rozvinutá, jako je společnost tuniská, jež disponuje rozsáhlou a aktivní střední vrstvou, by měla být schopna prosperovat a dosažené hospodářské i společenské úspěchy konsolidovat. Bez této rovnováhy bude obtížné plně těžit z pozoruhodného pokroku, jehož bylo až dosud dosaženo.

Po třicet let podpora Evropská unie vůči Tunisku neochabla a Komise vždy usilovala o podporu těchto vztahů. V této úloze budeme pokračovat, pokud bude zřejmé, že ve všech oblastech naše spolupráce vede ke konkrétním výsledkům. Diskuse týkající se „výsadního postavení“ jsou pro nás příležitostí dát této politice nový impuls. Končím tuto návštěvu Tuniska, k níž došlo necelé dva měsíce od nástupu nové Komise do funkce, přesvědčen, že jsme položili základy důvěry a vzájemného porozumění a že podmínky pro konstruktivní a ambiciózní dialog orientovaný na budoucnost jsou dnes nastoleny lépe než kdy předtím.